

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

C 91 I

Leidimas
lietuvių kalba

Informacija ir pranešimai

63 metai

2020 m. kovo 20 d.

Turinys

II *Komunikatai*

EUROPOS SĄJUNGOS INSTITUCIJŲ, ĮSTAIGŲ IR ORGANŲ PRIIMTI KOMUNIKATAI

Europos Komisija

2020/C 91 I/01	Komisijos komunikatas, Laikinoji valstybės pagalbos priemonių, skirtų ekonomikai remti reaguojant į dabartinį COVID-19 protrūkį, sistema	1
2020/C 91 I/02	Komisijos komunikatas, Gairės valstybėms narėms, susijusios su Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2020/402, kuriuo tam tikrus gaminius leidžiama eksportuoti tik pagal eksporto leidimą, su pakeitimais, padarytais Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2020/426	10

LT

II

*(Komunikatai)*EUROPOS SAJUNGOS INSTITUCIJŲ, ĮSTAIGŲ IR ORGANŲ PRIIMTI
KOMUNIKATAI

EUROPOS KOMISIJA

KOMISIJOS KOMUNIKATAS

Laikinoji valstybės pagalbos priemonių, skirtų ekonomikai remti reaguojant į dabartinį COVID-19 protrūkį, sistema

(2020/C 91 I/01)

1. COVID-19 PROTRŪKIS, JO POVEIKIS EKONOMIKAI IR LAIKINŲJŲ PRIEMONIŲ BŪTINYBĖ**1.1. COVID-19 protrūkis ir jo poveikis ekonomikai**

- COVID-19 kelia didelę grėsmę visuomenės sveikatai. Šioje ekstremalioje situacijoje atsidūrė visų Sąjungos valstybių narių piliečiai ir visuomenė. Tai taip pat didelis sukrėtimas pasaulio ir Sąjungos ekonomikai ir suderintas valstybių narių ir ES institucijų ekonominis atsakas yra labai svarbus siekiant sušvelninti šį neigiamą poveikį ES ekonomikai.
- Šis sukrėtimas ekonomiką paveikia įvairiais būdais. Dėl tiekimo grandinių sutrikdymo trinka pasiūla, dėl mažesnės vartotojų paklausos trinka paklausa, neigiamą poveikį daro netikrumas dėl investicijų planų, padarinių turi ir ribotas įmonių likvidumas.
- Įvairiomis valstybių narių priimtomis suvaldymo priemonėmis, pavyzdžiui, socialinio izoliavimosi priemonėmis, kelionių apribojimais, karantinais ir teritorijų izoliavimu, siekiama užtikrinti, kad sukrėtimas būtų kuo trumpesnis ir mažesnis. Šios priemonės turi tiesioginę įtaką paklausai ir pasiūlai, jos veikia įmones ir darbuotojus, ypač sveikatos, turizmo, kultūros, mažmeninės prekybos ir transporto sektoriuose. Be tiesioginio poveikio judumui ir prekybai, COVID-19 protrūkis taip pat daro vis didesnę poveikį visų sektorių ir visų rūšių įmonėms, tiek mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ), tiek didelėms įmonėms. Poveikis juntamas ir pasaulio finansų rinkose, visų pirma dėl likvidumo problemų. Šis poveikis neapsiribos viena konkrečia valstybe nare ir turės trikdomąjį poveikį visos Sąjungos ekonomikai.
- Išskirtinėmis aplinkybėmis, susidariusiomis dėl COVID-19 protrūkio, visų rūšių įmonės gali patirti didžiulį likvidumo stygių. Tiek mokios, tiek mažiau mokios įmonės gali staiga susidurti su likvidumo nepakankamumu ar net jo nebuvimu. Ypač didelė rizika kyla MVĮ. Todėl tai gali smarkiai paveikti daugelio sėkmingai veikiančių įmonių ir jų darbuotojų ekonominę padėtį trumpuoju ir vidutinės trukmės laikotarpiu, o taip pat turėti ilgalaikį poveikį, keliantį grėsmę jų išlikimui.
- Bankams ir kitiems finansų tarpininkams tenka labai svarbus vaidmuo kovojant su COVID-19 protrūkio padariniais – išlaikyti kreditų srautą į ekonomiką. Jei kreditų srautas bus labai apribotas, ekonominė veikla staigiai sulėtės, nes įmonės bus sunku atsiskaityti su savo tiekėjais ir darbuotojais. Tokiomis aplinkybėmis reikėtų, kad valstybės narės galėtų imtis priemonių, kuriomis kredito įstaigos ir kiti finansų tarpininkai būtų skatinami toliau atlikti savo vaidmenį ir remti ekonominę veiklą ES.

6. Pagalba, kuri pagal šį komunikatą, remiantis SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktu, valstybių narių įmonėms skiriama per bankus kaip finansinius tarpininkus, tiesiogiai naudinga toms įmonėms. Tokios pagalbos tikslas nėra išsaugoti ar atkurti bankų gyvybingumą, likvidumą ar mokumą. Panašiai ir pagalba, kurią valstybės narės teikia bankams pagal SESV 107 straipsnio 2 dalies b punktą, kad kompensuotų tiesioginę žalą, patirtą dėl COVID-19 protrūkio ⁽¹⁾, nėra siekiama išsaugoti ar atkurti įstaigos ar subjekto gyvybingumą, likvidumą ar mokumą. Todėl tokia pagalba nebūtų laikoma nepaprastąja viešąja finansine parama pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/59/ES (BGPD) ⁽²⁾ ar pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą 806/2014 (BPM reglamentą) ⁽³⁾ ir nebūtų vertinama pagal bankų sektoriui ⁽⁴⁾ taikomas valstybės pagalbos ⁽⁵⁾ taisyklės.
7. Jei dėl COVID-19 protrūkio bankams prireiktų tiesioginės paramos likvidumo rekapitalizavimo arba sumažėjusios vertės turto priemonės forma, reikės įvertinti, ar priemonė atitinka BGPD 32 straipsnio 4 dalies d punkto i, ii arba iii papunkčiuose nustatytas sąlygas. Jeigu pastarosios sąlygos būtų įvykdytos, tokią tiesioginę paramą gaunantis bankas nebūtų laikomas žlungančiu arba galinčiu žlugti. Jei tokiomis priemonėmis būtų sprendžiamos su COVID-19 protrūkiu susijusios problemos, būtų laikoma, kad joms taikomas 2013 m. Bankų komunikato ⁽⁶⁾ 45 punktas, kuriame nustatyta reikalavimo, kad akcininkai ir subordinuotieji kreditoriai dalytųsi našta, išimtis.
8. Dėl COVID-19 protrūkio įmonės gali ne tik susidurti su nepakankamo likvidumo problema, bet ir patirti didelę žalą. Išskirtinis COVID-19 protrūkio pobūdis reiškia, kad tokios žalos nebuvo galima numatyti, ji yra didelio masto, tad dėl jos įmonės atsiduria situacijoje, kuri labai skiriasi nuo rinkos sąlygų, kuriomis jos paprastai veikia. Net ir sėkmingai veikiančios įmonės, gerai pasirengusios rizikai, būdingai įprastai jų veiklai, šiomis išskirtinėmis aplinkybėmis gali patirti tokių didelių sunkumų, kad jų gyvybingumas gali sumažėti.
9. COVID-19 protrūkis kelia didelio nuosmukio pavojų visai ES ekonomikai, dėl kurio gali nukentėti įmonės, darbo vietos ir namų ūkiai. Siekiant užtikrinti, kad rinkose išliktų pakankamas likvidumas, atlyginta sėkmingai veikusioms įmonėms padaryta žala ir išsaugotas ekonominės veiklos tęstinumas COVID-19 protrūkio metu ir po jo, reikalinga kryptinga viešoji parama. Turint omenyje ribotą ES biudžeto dydį, pagrindinis atsakas bus duodamas iš valstybių narių nacionalinių biudžetų. ES valstybės pagalbos taisyklės sudaro sąlygas valstybėms narėms nedelsiant imtis veiksmingų priemonių piliečiams ir įmonėms, visų pirma MVI, dėl COVID-19 protrūkio patiriantiems ekonominių sunkumų, paremti.

⁽¹⁾ Valstybės narės turi pranešti apie tokią pagalbą ir Komisija ją vertins pagal SESV 107 straipsnio 2 dalies b punktą.

⁽²⁾ OL L 173, 2014 6 12, p. 190.

⁽³⁾ OL L 225, 2014 7 30, BPM reglamento 3 straipsnio 1 dalies 29 punktas.

⁽⁴⁾ Apie visas priemones, kuriomis remiamos kredito ar kitos finansų įstaigos, kurios yra valstybės pagalba pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį ir kurioms netaikomas šis komunikatas arba SESV 107 straipsnio 2 dalies b punktas, turi būti pranešta Komisijai ir jos vertinamos pagal bankų sektoriui taikomas valstybės pagalbos taisyklės.

⁽⁵⁾ Komunikatas „Finansų įstaigų kapitalo atkūrimas esant dabartinei finansų krizei: pagalbos apribojimas iki mažiausios būtinos sumos ir apsaugos priemonės nuo netinkamo konkurencijos iškraipymo“ (toliau – Rekapitalizavimo komunikatas) (OL C 10, 2009 1 15, p. 2), Komisijos komunikatas dėl sumažėjusios vertės turto tvarkymo Bendrijos bankų sektoriuje (toliau – Sumažėjusios vertės turto komunikatas) (OL C 72, 2009 3 26, p. 1), Komunikatas dėl finansų sektoriaus gyvybingumo atkūrimo ir restruktūrizavimo priemonių vertinimo pagal valstybės pagalbos taisyklės dabartinės krizės sąlygomis (toliau – Restruktūrizavimo komunikatas) (OL C 195, 2009 8 19, p. 9), Komisijos komunikatas dėl valstybės pagalbos taisyklių taikymo nuo 2011 m. sausio 1 d. bankams skirtoms paramos priemonėms dėl finansų krizės (toliau – 2010 m. Pratęsimo komunikatas) (OL C 329, 2010 12 7, p. 7), Komisijos komunikatas dėl valstybės pagalbos taisyklių taikymo nuo 2012 m. sausio 1 d. bankų priemonėms finansų krizės sąlygomis paremti (toliau – 2011 m. Pratęsimo komunikatas) (OL C 356, 2011 12 6, p. 7), Komisijos komunikatas dėl valstybės pagalbos taisyklių taikymo nuo 2013 m. rugpjūčio 1 d. bankams skirtoms priemonėms finansų krizės sąlygomis paremti (toliau – 2013 m. Bankų komunikatas) (OL C 216, 2013 7 30, p. 1).

⁽⁶⁾ Komisijos komunikatas dėl valstybės pagalbos taisyklių taikymo nuo 2013 m. rugpjūčio 1 d. bankams skirtoms priemonėms finansų krizės sąlygomis paremti (OL C 216, 2013 7 30, p. 1).

1.2. Nacionalinių pagalbos priemonių glaudaus derinimo Europos mastu poreikis

10. Tikslingas ir proporcingas ES valstybės pagalbos kontrolės taikymas padeda užtikrinti, kad nacionalinės paramos priemonės būtų veiksmingos ir padėtų nukentėjusioms įmonėms per COVID-19 protrūkį ir vėliau, kad jos galėtų atsigaivinti, turint omenyje, kad svarbu siekti dvigubos – žaliųjų ir skaitmeninės – pertvarkos remiantis ES tikslais. ES valstybės pagalbos kontrolė taip pat užtikrina, kad ES vidaus rinka nebūtų susiskaidžiusi ir kad būtų išlaikytos vienodos sąlygos. Greičiau atsigaivinti padės ir vidaus rinkos vientisumas. Kartu taip išvengiama žalingo varžymosi dėl subsidijų, kai labiau pasiturinčios valstybės narės išlaidomis gali pralenkti kaimynines šalis ir dėl to nukentėtų sanglauda Sąjungos viduje.

1.3. Tinkamų valstybės pagalbos priemonių poreikis

11. Atsižvelgiant į bendras valstybių narių pastangas šalinti COVID-19 protrūkio poveikį jų ekonomikai, šiame komunikate nustatomos pagal ES taisykles valstybių narių turimos galimybės užtikrinti įmonių, ypač MVĮ, kurioms šiuo laikotarpiu staiga pritrūko lėšų, likvidumą ir galimybes gauti finansavimą, kad jos galėtų atsigaivinti po dabartinės situacijos.
12. 2020 m. kovo 13 d. Komunikate dėl suderinto ekonominio atsako į COVID-19 protrūkį ⁽⁷⁾ Komisija išdėstė įvairias valstybėms narėms prieinamas galimybes, kurioms netaikoma ES valstybės pagalbos kontrolė ir kurias jos gali įgyvendinti nedalyvaujant Komisijai. Šios galimybės apima visoms įmonėms taikomas priemones, susijusias su darbo užmokesčio subsidijomis, įmonių pelno ir pridėtinės vertės mokesčių arba socialinio draudimo įmokų mokėjimo sustabdymu arba tiesiogine finansine parama vartotojams dėl atšauktų paslaugų ar bilietų, kurių atitinkami operatoriai nekompensuoja.
13. Valstybės narės taip pat gali parengti paramos priemones pagal Bendrąją bendrosios išimties reglamentą ⁽⁸⁾ nedalyvaujant Komisijai.
14. Be to, remiantis SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktu ir kaip išsamiau nurodyta Sanavimo ir restruktūrizavimo valstybės pagalbos gairėse, valstybės narės gali pranešti Komisijai apie pagalbos schemas, kuriomis siekiama patenkinti neatidėliotinus likvidumo poreikius ir padėti įmonėms, patiriančioms finansinių sunkumų, taip pat kilusių arba padidėjusių dėl COVID-19 protrūkio ⁽⁹⁾.
15. Be to, pagal SESV 107 straipsnio 2 dalies b punktą valstybės narės taip pat gali kompensuoti tiesiogiai dėl protrūkio patirtą žalą labiausiai nukentėjusiuose sektoriuose (pvz., transporto, turizmo, kultūros, apgyvendinimo bei maitinimo paslaugų ir mažmeninės prekybos) veikiančioms įmonėms ir (arba) atšauktų renginių organizatoriams. Valstybės narės gali pranešti apie tokias žalos atlyginimo priemones ir Komisija jas įvertins tiesiogiai pagal SESV 107 straipsnio 2 dalies b punktą ⁽¹⁰⁾. Sanavimo ir restruktūrizavimo gairių principas „pirmą ir paskutinį kartą“ ⁽¹¹⁾ netaikomas pagalbai, kurią Komisija pripažįsta suderinama pagal SESV 107 straipsnio 2 dalies b punktą, nes pastaroji pagalba nėra „sanavimo pagalba, restruktūrizavimo pagalba ar laikina restruktūrizavimo parama“, kaip apibrėžta Sanavimo ir

⁽⁷⁾ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos Centriniam Bankui, Europos investicijų bankui ir Euro grupei „Suderintas ekonominis atsakas į COVID-19 protrūkį“, COM(2020) 112 final, 2020 3 13.

⁽⁸⁾ 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 651/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties 107 ir 108 straipsnius (OL L 187, 2014 6 26, p. 1).

⁽⁹⁾ Gairės dėl valstybės pagalbos sunkumų patiriančioms ne finansų įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti (OL C 249, 2014 7 31, p. 1). Komisija leido taikyti įvairias schemas devyniose skirtingose valstybėse narėse.

⁽¹⁰⁾ Žr., pavyzdžiui, Komisijos sprendimą SA. 56685, Danija – kompensavimo už renginių atšaukimą dėl COVID-19 schema, https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/1/202011/285054_2139535_70_2.pdf.

⁽¹¹⁾ Žr. Sanavimo ir restruktūrizavimo gairių 3.6.1 skirsnį.

restruktūrizavimo gairių 71 punkte. Todėl pagal SESV 107 straipsnio 2 dalies b punktą valstybės narės gali kompensuoti tiesiogiai dėl COVID-19 protrūkio patirtą žalą įmonėms, kurios yra gavusios pagalbą pagal Sanavimo ir restruktūrizavimo gaires.

16. Siekdama papildyti pirmiau minėtas galimybes, Komisija šiame komunikate nurodo papildomas laikinas valstybės pagalbos priemones, kurias ji laiko suderinamomis pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktą ir kurias galima labai greitai patvirtinti, gavus iš atitinkamos valstybės narės pranešimą. Be to, ir toliau galima pranešti apie alternatyvius metodus – tiek apie pagalbos schemas, tiek apie atskiras priemones. Šio komunikato tikslas – nustatyti sistemą, kuri suteiktų galimybę valstybėms narėms įveikti sunkumus, su kuriais įmonės šiuo metu susiduria, kartu išlaikant ES vidaus rinkos vientisumą ir užtikrinant vienodas sąlygas.

2. SUTARTIES DĖL EUROPOS SĄJUNGOS VEIKIMO 107 STRAIPSNIO 3 DALIES B PUNKTO TAIKOMUMAS

17. Pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktą Komisija gali laikyti pagalbą suderinama su vidaus rinka, jei ji skirta „kurios nors valstybės narės ekonomikos dideliems sutrikimams atitaisyti“. Atsižvelgdami į tai, Sąjungos teismai nusprendė, kad sutrikimas turi turėti įtakos visai atitinkamos valstybės narės ekonomikai arba didelei tos ekonomikos daliai, o ne tik vieno iš tos valstybės narės regionų arba teritorijos dalies ekonomikai. Be to, tai atitinka būtinybę tiksliai aiškinti bet kokią išimtinę nuostatą, pavyzdžiui, SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktą ⁽¹²⁾. Priimdama sprendimus Komisija nuosekliai rėmėsi šiuo aiškinimu ⁽¹³⁾.
18. Atsižvelgdama į tai, kad COVID-19 protrūkis daro poveikį visoms valstybėms narėms ir kad suvaldymo priemonės, kurių ėmėsi valstybės narės, daro poveikį įmonėms, Komisija laiko, kad valstybės pagalba yra pagrįsta ir gali būti paskelbta ribotu laikotarpiu suderinama su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktą, siekiant pašalinti įmonėms iškilusią likvidumo trūkumo problemą ir užtikrinti, kad dėl COVID-19 protrūkio atsiradę sutrikimai nepakenktų įmonių, ypač MVĮ, gyvybingumui.
19. Šiame komunikate Komisija nustato suderinamumo sąlygas, kurias ji iš esmės taikys valstybių narių pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktą teikiama pagalba. Todėl valstybės narės turi įrodyti, kad valstybės pagalbos priemonės, apie kurias remiantis šiuo komunikatu pranešama Komisijai, yra būtinos, tinkamos ir proporcingos siekiant atitaisyti didelius atitinkamos valstybės narės ekonomikos sutrikimus ir kad visiškai laikomasi visų šiame komunikate nustatytų sąlygų.
20. Pagal šio komunikato 3.1 skirsnį teikiama pagalba gali būti sumuojama su pagalba, teikiama pagal 3.2 arba 3.3 skirsnius, ir su pagalba, teikiama pagal 3.5 skirsnį ⁽¹⁴⁾.

3. LAIKINOSIOS VALSTYBĖS PAGALBOS PRIEMONĖS

3.1. Tiesioginėmis dotacijomis, grąžintiniais avansais arba mokesčių lengvatomis teikiama pagalba

21. Be jau turimų galimybių, grindžiamų SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktu, dabartinėmis aplinkybėmis tinkamas, būtinas ir tikslingas sprendimas gali būti laikina ribota pagalba įmonėms, kurios susiduria su staigiu likvidumo trūkumu ar net jo nebuvimu.

⁽¹²⁾ Sprendimo sujungtose bylose Freistaat Sachsen, Volkswagen AG ir Volkswagen Sachsen GmbH prieš Komisiją, T-132/96 ir T-143/96, ECLI:EU:T:1999:326, 167 punktas.

⁽¹³⁾ Komisijos sprendimo 98/490/EB byloje C 47/96, *Crédit Lyonnais* (OL L 221, 1998 8 8, p. 28), 10.1 punktas; Komisijos sprendimo 2005/345/EB byloje C 28/02, *Bankgesellschaft Berlin* (OL L 116, 2005 5 4, p. 1), 153 ir tolesni punktai; Komisijos sprendimo 2008/263/EB byloje C 50/06, *BAWAG* (OL L 83, 2008 3 26, p. 7), 166 punktas. Žr. Komisijos sprendimą byloje NN 70/07, *Northern Rock* (OL C 43, 2008 2 16, p. 1), Komisijos sprendimą byloje NN 25/08, *Sanavimo pagalba Risikoabschirmung WestLB* (OL C 189, 2008 7 26, p. 3), 2008 m. birželio 4 d. Komisijos sprendimą valstybės pagalbos byloje C 9/08, *SachsenLB* (OL L 104, 2009 4 24, p. 34), ir 2017 m. birželio 16 d. Komisijos sprendimą byloje SA.32544 (2011/C), *TRAINOSE S.A. restruktūrizavimas* (OL L 186, 2018 7 24, p. 25).

⁽¹⁴⁾ Šiame komunikate numatytos laikinosios pagalbos priemonės gali būti derinamos su pagalba, kuriai taikomas *de minimis* Reglamentas (OL L 352, 2013 12 24).

22. Komisija laikys, kad tokia valstybės pagalba yra suderinama su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktą, jeigu bus laikomasi visų šių sąlygų (konkrečios nuostatos dėl pirminės žemės ūkio produktų gamybos ir žuvininkystės bei akvakultūros sektorių išdėstytos 23 punkte):
- tiesioginėmis dotacijomis, grąžintiniais avansais, mokesčių ar mokėjimų lengvatomis teikiama pagalba neviršija 800 000 EUR vienai įmonei; visi skaičiai nurodomi bruto, t. y. prieš mokesčių ar kitokios rinkliavos atskaitymą;
  - pagalba teikiama pagal schemą, kuriai numatytas tam tikras biudžetas;
  - pagalba gali būti teikiama įmonėms, kurios 2019 m. gruodžio 31 d. nebuvo laikomos sunkumų patiriančiomis įmonėmis (apibrėžta Bendrajame bendrosios išimties reglamente ⁽¹⁵⁾); ji gali būti teikiama įmonėms, kurios nėra laikomos sunkumų patiriančiomis įmonėmis ir (arba) 2019 m. gruodžio 31 d. nebuvo laikomos sunkumų patiriančiomis įmonėmis, tačiau vėliau dėl COVID-19 protrūkio tokiomis tapo;
  - pagalba teikiama ne vėliau kaip iki 2020 m. gruodžio 31 d. ⁽¹⁶⁾;
  - pagalba įmonėms, vykdančioms veiklą žemės ūkio produktų perdirbimo ir prekybos jais ⁽¹⁷⁾ srityse, teikiama su sąlyga, kad ji nebus iš dalies ar visiškai perduota pirminiams gamintojams, ir nėra nustatoma remiantis tokių produktų, išgytų iš pirminių gamintojų arba pateiktų rinkai susijusių įmonių, kaina arba kiekiu.
23. Nukrypstant nuo 22 punkto, žemės ūkio, žuvininkystės ir akvakultūros sektoriams taikomos šios specialiosios sąlygos:
- pagalba neviršija 120 000 EUR vienai įmonei, vykdančiai veiklą žuvininkystės ir akvakultūros sektoriuje ⁽¹⁸⁾, arba 100 000 EUR vienai įmonei, vykdančiai veiklą pirminės žemės ūkio produktų ⁽¹⁹⁾ gamybos srityje; visi skaičiai nurodomi bruto, t. y. prieš mokesčių ar kitokios rinkliavos atskaitymą;
  - pagalba įmonėms, vykdančioms veiklą pirminės žemės ūkio produktų gamybos srityje, negali būti nustatoma remiantis rinkai pateiktų produktų kaina arba kiekiu;
  - pagalba žuvininkystės ir akvakultūros sektoriuje veiklą vykdančioms įmonėms nėra susijusi su jokia Komisijos reglamento (ES) Nr. 717/2014 ⁽²⁰⁾ 1 straipsnio 1 dalies a–k punktuose nurodyta pagalba;
  - jeigu įmonė veiklą vykdo keliuose sektoriuose, kuriems pagal 22.a punktą ir 23(a) punktą taikomos skirtingos didžiausios sumos, atitinkama valstybė narė tinkamomis priemonėmis, pavyzdžiui, atskirdama sąskaitas, užtikrina, kad būtų laikomasi kiekvienai iš šių veiklos rūšių nustatytos atitinkamos viršutinės ribos ir kad nebūtų viršijama bendra didžiausia galima suma;
  - taikomos visos kitos 22 punkte nustatytos sąlygos. ⁽²¹⁾

⁽¹⁵⁾ Apibrėžta 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 651/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties 107 ir 108 straipsnius (OL L 187, 2014 6 26, p. 1), 2 straipsnio 18 punkte.

⁽¹⁶⁾ Jeigu pagalba teikiama mokesčių lengvatomis, šis terminas netaikomas ir laikoma, kad pagalba suteikiama tada, kai reikia pateikti 2020 m. mokesčių deklaraciją.

⁽¹⁷⁾ Apibrėžta 2014 m. birželio 25 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 702/2014, kuriuo skelbiama, kad tam tikrų kategorijų pagalba žemės bei miškų ūkio sektoriuose ir kaimo vietovėse yra suderinama su vidaus rinka pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnius (OL L 193, 2014 7 1, p. 1), 2 straipsnio 6 ir 7 punktuose.

⁽¹⁸⁾ 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1379/2013 dėl bendro žvejybos ir akvakultūros produktų rinkų organizavimo, kuriuo iš dalies keičiami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1184/2006 ir (EB) Nr. 1224/2009 ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 104/2000 (OL L 354, 2013 12 28, p. 1), I priede išvardyti produktai.

⁽¹⁹⁾ Visi SESV I priede išvardyti produktai, išskyrus žuvininkystės ir akvakultūros sektoriaus produktus, plg. ankstesnę 18 išnašą.

⁽²⁰⁾ 2014 m. birželio 27 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 717/2014 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai žuvininkystės ir akvakultūros sektoriuje (OL L 90, 2014 6 28, p. 45).

⁽²¹⁾ Nuoroda į pirmiau 22 punkto c papunktyje ir 15 bei 30 išnašose nurodytą sunkumų patiriančios įmonės apibrėžtį laikoma nuoroda į atitinkamai Reglamento (ES) Nr. 702/2014 2 straipsnio 14 punkte ir Reglamento (ES) Nr. 1388/2014 3 straipsnio 5 punkte pateiktas apibrėžtis.

3.2. Paskolų garantijomis teikiama pagalba

24. Siekiant, kad staiga su grynujų pinigų trūkumu susidūrusios įmonės galėtų užsitikrinti likvidumą, dabartinėmis aplinkybėmis tinkamas, būtinas ir tikslingas sprendimas gali būti valstybės garantijos paskoloms, taikomos ribotu laikotarpiu paskolos sumai.
25. Komisija laikys, kad tokia paskoloms skirtomis naujomis valstybės garantijomis teikiama valstybės pagalba yra suderinama su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktą, jeigu:

a. nustatomos tokios minimalios garantijos priemokos:

Pagalbos gavėjo rūšis	1 metų termino paskolos kredito rizikos marža	2–3 metų termino paskolos kredito rizikos marža	4–6 metų termino paskolos kredito rizikos marža
MVĮ	25 baziniai punktai	50 bazinių punktų	100 bazinių punktų
Didžiosios įmonės	50 bazinių punktų	100 bazinių punktų	200 bazinių punktų

b. valstybės narės gali pasirinkti kitą galimybę ir pranešti apie schemas, remdamosi pirmiau pateikta lentele, tačiau jomis gali būti moduluojamas terminas, kainodara ir garantijos suma (pvz., mažesnė garantijos suma kompensuojant ilgesnį terminą);

c. garantija suteikiama ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d.;

d. paskolų, kurių terminas yra po 2020 m. gruodžio 31 d., pagrindinės sumos dydis neviršija:

i. pagalbos gavėjo 2019 m. arba paskutinių metų, kurių informacija turima, metinių darbo užmokesčio išlaidų (įskaitant socialines išlaidas ir išlaidas už personalo narius, kurie dirba bendrovėje, tačiau oficialiai įdarbinti subrangovų) dvigubos sumos. Didžiausia paskola 2019 m. sausio 1 d. arba vėliau įkurtoms įmonėms turi neviršyti apytikriai apskaičiuotų metinių darbo užmokesčio išlaidų pirmuosius dvejus veiklos metus; arba

ii. 25 % visos pagalbos gavėjo 2019 m. apyvartos; arba,

iii. tinkamai pagrįstais atvejais ir remiantis paties pagalbos gavėjo nurodytais likvidumo poreikiais ⁽²²⁾, paskolos suma gali būti padidinta, kad per ateinančius 18 mėnesių nuo suteikimo būtų patenkinti MVĮ likvidumo poreikiai, o per ateinančius 12 mėnesių – didžiųjų įmonių likvidumo poreikiai;

e. pagrindinė paskolos, kurios terminas iki 2020 m. gruodžio 31 d., suma 25 punkto d papunktyje nustatytą dydį gali viršyti tinkamai pagrįstais atvejais ir su sąlyga, kad vis dar bus užtikrintas pagalbos proporcingumas;

f. garantijos trukmė yra ne ilgesnė kaip šešeri metai, o valstybės garantija neviršija:

i. 90 % pagrindinės paskolos sumos, kai nuostolius proporcingai ir vienodomis sąlygomis padengia kredito įstaiga ir valstybė, arba

ii. 35 % pagrindinės paskolos sumos, kai nuostoliai pirmiausia priskiriami valstybei ir tik po to – kredito įstaigoms (t. y. pirmojo nuostolio garantija), ir

iii. abiem minėtais atvejais, kai paskolos dydis laikui bėgant mažėja, pavyzdžiui, dėl to, kad paskola pradeda grąžinti, garantuojama suma turi proporcingai mažėti;

g. garantija gali būti susijusi tiek su investicinėmis paskolomis, tiek su paskolomis apyvartiniam kapitalui finansuoti;

h. pagalba gali būti teikiama įmonėms, kurios 2019 m. gruodžio 31 d. nebuvo laikomos sunkumų patiriančiomis įmonėmis (apibrėžta Bendrajame bendrosios išimties reglamente ⁽²³⁾); ji gali būti teikiama įmonėms, kurios nėra laikomos sunkumų patiriančiomis įmonėmis ir (arba) 2019 m. gruodžio 31 d. nebuvo laikomos sunkumų patiriančiomis įmonėmis, tačiau vėliau dėl COVID-19 protrūkio tokiomis tapo.

⁽²²⁾ Likvidumo planas gali apimti ir apyvartinį kapitalą, ir investicines sąnaudas.

⁽²³⁾ Apibrėžta 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 651/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties 107 ir 108 straipsnius (OL L 187, 2014 6 26, p. 1), 2 straipsnio 18 punkte.

3.3. Subsidijuojamomis paskolų palūkanų normomis teikiama pagalba

26. Siekiant, kad staiga su grynųjų pinigų trūkumu susidūrusios įmonės galėtų užsitikrinti likvidumą, dabartinėmis aplinkybėmis tinkamas, būtinas ir tikslingas sprendimas gali būti subsidijuojamos palūkanų normos, taikomos ribotam laikotarpiui ir paskolos sumai. Tai pačiai pagrindinei paskolos daliai pagal 3.2 ir 3.3 skirsnius teikiama pagalba negali būti sumuojama.

27. Komisija laikys, kad valstybės paskolų subsidijomis teikiama valstybės pagalba bus suderinama su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies b punktą, jeigu bus laikomasi toliau nurodytų sąlygų:

- a. paskolos gali būti teikiamos sumažintomis palūkanų normomis, kurios yra bent jau lygios bazinei normai (1 metų IBOR arba Komisijos paskelbtai lygiavertei normai ⁽²⁴⁾), taikomai 2020 m. sausio 1 d., pridėjus toliau pateiktoje lentelėje nurodytas kredito rizikos maržas:

Pagalbos gavėjo rūšis	1 metų termino paskolos kredito rizikos marža	2–3 metų termino paskolos kredito rizikos marža	4–6 metų termino paskolos kredito rizikos marža
MVĮ	25 baziniai punktai ⁽²⁵⁾	50 bazinių punktų ⁽²⁶⁾	100 bazinių punktų
Didžiosios įmonės	50 bazinių punktų	100 bazinių punktų	200 bazinių punktų

- b. valstybės narės gali pasirinkti kitą galimybę ir pranešti apie schemas, remdamosi pirmiau pateikta lentele, tačiau jomis gali būti moduluojamas terminas, kainodara ir garantijos suma (pvz., mažesnė garantijos suma kompensuojant ilgesnį terminą);

- c. paskolų sutartys pasirašomos iki 2020 m. gruodžio 31 d. ir galioja ne ilgiau kaip 6 metus;

- d. paskolos, kurios terminas po 2020 m. gruodžio 31 d., suma neviršija:

- i. pagalbos gavėjo 2019 m. arba paskutinių metų, kurių informacija turima, metinių darbo užmokesčio išlaidų (įskaitant socialines išlaidas ir išlaidas už personalo narius, kurie dirba bendrovėje, tačiau oficialiai įdarbinti subrangovų) dvigubos sumos. Didžiausia paskola 2019 m. sausio 1 d. arba vėliau įkurtoms įmonėms turi neviršyti apytikriai apskaičiuotų metinių darbo užmokesčio išlaidų pirmuosius dvejus veiklos metus; arba
- ii. 25 % visos pagalbos gavėjo 2019 m. apyvartos; arba
- iii. tinkamai pagrįstais atvejais ir remiantis paties pagalbos gavėjo nurodytais likvidumo poreikiais ⁽²⁷⁾, paskolos suma gali būti padidinta, kad per ateinančius 18 mėnesių nuo jos suteikimo būtų patenkinti MVĮ likvidumo poreikiai, o per ateinančius 12 mėnesių nuo jos suteikimo – didžiųjų įmonių likvidumo poreikiai;

- e. pagrindinė paskolos, kurios terminas iki 2020 m. gruodžio 31 d., suma 27 punkto d papunktyje nustatytą dydį gali viršyti tinkamai pagrįstais atvejais ir su sąlyga, kad vis dar bus užtikrintas pagalbos proporcingumas;

- f. paskola gali būti susijusi tiek su investicijų, tiek su apyvartinio kapitalo poreikiais;

- g. paskola gali būti suteikta įmonėms, kurios 2019 m. gruodžio 31 d. nebuvo laikomos sunkumų patiriančiomis įmonėmis (apibrėžtomis Bendrajame bendrosios išimties reglamente ⁽²⁸⁾); ji gali būti teikiama įmonėms, kurios nėra laikomos sunkumų patiriančiomis įmonėmis ir (arba) 2019 m. gruodžio 31 d. nebuvo laikomos sunkumų patiriančiomis įmonėmis, tačiau vėliau dėl COVID-19 protrūkio tokiomis tapo.

⁽²⁴⁾ Bazinės normos apskaičiuojamos pagal Komisijos komunikatą dėl orientacinių ir diskonto normų nustatymo metodo pakeitimo (OL C 14, 2008 1 19, p. 6) ir paskelbiamos Konkurencijos GD interneto svetainėje https://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html.

⁽²⁵⁾ Minimali bendra palūkanų norma (bazinė norma su kredito rizikos maržomis) turėtų būti ne mažesnė kaip 10 bazinių punktų per metus.

⁽²⁶⁾ Minimali bendra palūkanų norma (bazinė norma su kredito rizikos maržomis) turėtų būti ne mažesnė kaip 10 bazinių punktų per metus.

⁽²⁷⁾ Likvidumo poreikiai gali apimti ir apyvartinį kapitalą, ir investicines sąnaudas.

⁽²⁸⁾ Apibrėžta 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 651/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties 107 ir 108 straipsnius (OL L 187, 2014 6 26, p. 1), 2 straipsnio 18 punkte.

3.4. Garantijomis ir paskolomis, teikiamomis per kredito ar kitas finansų įstaigas, teikiama pagalba

28. Įmonėms, staiga susidūrusioms su likvidumo trūkumu, šio komunikato 3.2 ir 3.3 skirsniuose numatyta pagalba valstybės garantijomis ir sumažintomis palūkanų normomis gali būti teikiama tiesiogiai arba per kredito įstaigas ir kitas finansų įstaigas, kaip antai finansų tarpininkus. Pastaruoju atveju turi būti laikomasi toliau nurodytų sąlygų.
29. Nors tokia pagalba yra tiesiogiai skirta įmonėms, staiga susidūrusioms su likvidumo trūkumu, o ne kredito ar kitoms finansų įstaigoms, ji pastarosioms taip pat gali suteikti netiesioginės naudos. Vis dėlto tokios netiesioginės pagalbos tikslas nėra išsaugoti ar atkurti kredito įstaigų gyvybingumą, likvidumą ar mokumą. Todėl Komisija mano, kad tokia pagalba neturėtų būti laikoma nepaprastąja viešąja finansine parama pagal Bankų gaivinimo ir pertvarkymo direktyvos 2 straipsnio 1 dalies 28 punktą ir Bendro pertvarkymo mechanizmo reglamento 3 straipsnio 1 dalies 29 punktą ir neturėtų būti vertinama pagal bankų sektoriui taikomas valstybės pagalbos taisykles ⁽²⁹⁾.
30. Bet kuriuo atveju, siekiant apriboti nereikalingą konkurencijos iškraipymą, tikslinga nustatyti tam tikras apsaugos priemones, susijusias su galima netiesiogine pagalba kredito ar kitoms finansų įstaigoms.
31. Kredito ar kitos finansų įstaigos turėtų, kiek įmanoma, sudaryti sąlygas, kad valstybės garantijos arba subsidijuojamų paskolų palūkanų normų nauda pasiektų galutinius pagalbos gavėjus. Finansų tarpininkas turi turėti galimybę įrodyti, kad jis naudoja mechanizmą, kuriuo užtikrinama, kad nauda, kurią sudaro didesnė finansavimo apimtis, rizikingesni portfeliai, mažesni užtikrinimo priemonės reikalavimai, mažesnės garantijos priemokos arba mažesnės palūkanos, kiek įmanoma, būtų perduota galutiniams pagalbos gavėjams. Kai yra juridinė prievolė pratęsti MVĮ suteiktų paskolų terminą, negali būti imamas garantijos mokestis.

3.5. Trumpalaikis eksporto kredito draudimas

32. Komisijos komunikate dėl trumpalaikio eksporto kredito draudimo (toliau – TEKD komunikatas) ⁽³⁰⁾ nustatoma, kad parduotina rizika ⁽³¹⁾ negali būti apdrausta valstybių narių remiamu eksporto kredito draudimu. Dėl dabartinio protrūkio negalima atmesti tikimybės, kad kai kuriose šalyse parduotina rizika gali būti laikinai nedengiama ⁽³²⁾.
33. Esant šiai padėčiai, valstybės narės gali įrodyti rinkos nepakankamumą pateikdamos pakankamų įrodymų, jog privačioje draudimo rinkoje rizika negali būti padengta. Bet kokių atveju bus manoma, kad TEKD komunikato 18 punkto d papunktyje numatytos išimties, susijusios su neparduotina rizika, taikymas pagrįstas, jeigu:
  - a. didelis gerai žinomas tarptautinis privatus eksporto kredito draudikas ir nacionalinis kredito draudikas pateikia įrodymų, kad rizika negali būti padengta; arba
  - b. bent jau keturi patikimi eksportuotojai valstybėje narėje pateikia įrodymų, kad draudikai atsisako vykdyti konkrečias draudimo operacijas.

4. STEBĖJIMAS IR ATASKAITŲ TEIKIMAS

34. Atitinkamą informaciją ⁽³³⁾ apie kiekvieną atskirą pagalbos priemonę, suteiktą pagal šį komunikatą, valstybės narės privalo paskelbti išsamioje valstybės pagalbos svetainėje per 12 mėnesių nuo jos suteikimo.

⁽²⁹⁾ Žr. šios laikinosios sistemos 6 punktą.

⁽³⁰⁾ OL C 392, 2012 12 19, p. 1.

⁽³¹⁾ Parduotina rizika – komercinė ir politinė rizika, kurios ilgiausias rizikos laikotarpis yra trumpesnis negu dveji metai ir kurią patiria valstybiniai ir nevalstybiniai pirkėjai TEKD komunikato priede išvardytose šalyse.

⁽³²⁾ TEKD komunikato 4.2 skirsnyje aprašomos parduotinos rizikos apibrėžties išimties, susijusios su laikinai neparduotina rizika, o 4.3 skirsnyje išdėstomos draudimo nuo laikinai neparduotinos rizikos teikimo sąlygos. 5 skirsnyje nustatyti procedūriniai reikalavimai, visų pirma, kada reikia pateikti pranešimą ir kokio lygio įrodymus reikia pateikti.

⁽³³⁾ Tai yra informacija, kurios reikalaujama pagal 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 651/2014 III priedą, Komisijos reglamento (ES) Nr. 702/2014 III priedą ir 2014 m. gruodžio 16 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 1388/2014 III priedą.

35. Valstybės narės Komisijai turi teikti metines ataskaitas ⁽³⁴⁾.
36. Iki 2020 m. gruodžio 31 d. valstybės narės privalo pateikti Komisijai priemonių, kurių imtasi remiantis pagal šį komunikatą patvirtintomis schemomis, sąrašą.
37. Valstybės narės privalo užtikrinti, kad būtų saugomi išsamūs dokumentai, susiję su šiame komunikate numatytos pagalbos skyrimu. Tokie dokumentai, kuriuose turi būti visa informacija, būtina siekiant nustatyti, ar buvo laikomasi visų būtinų sąlygų, turi būti saugomi 10 metų nuo pagalbos suteikimo ir Komisijos prašymu turi būti jai pateikiami.
38. Komisija gali prašyti papildomos informacijos apie suteiktą pagalbą, kad patikrintų, ar buvo laikomasi Komisijos sprendimo, kuriuo patvirtinama pagalbos priemonė, sąlygų.

5. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

39. Šį komunikatą Komisija taiko nuo 2020 m. kovo 19 d., atsižvelgdama į ekonominį COVID-19 protrūkio poveikį, pareikalavusį nedelsiant imtis veiksmų. Šis komunikatas yra pagrįstas dabartinėmis išimtinėmis aplinkybėmis ir nebus taikomas po 2020 m. gruodžio 31 d. Iki tos dienos Komisija gali jį patikslinti svarbiais konkurencijos politikos arba ekonominiais sumetimais. Jeigu būtų naudinga, Komisija taip pat gali išsamiau paaiškinti savo požiūrį konkrečiais klausimais.
40. Visoms atitinkamoms priemonėms, apie kurias pranešta, šio komunikato nuostatas Komisija taiko nuo 2020 m. kovo 19 d., net jeigu apie priemones pranešta iki tos dienos.
41. Atsižvelgdama į savo pranešimą dėl taikomų taisyklių vertinant neteisėtą valstybės pagalbą nustatymo ⁽³⁵⁾, pagalbai, apie kurią nepranešta, Komisija taiko:
  - a. šį komunikatą, jeigu pagalba suteikta po 2020 m. vasario 1 d.;
  - b. visais kitais atvejais – teikiant pagalbą taikomas gaires.
42. Glaudžiai bendradarbiaudama su susijusiomis valstybėmis narėmis Komisija užtikrina, kad sprendimai po aiškaus ir išsamaus pranešimo apie šiame komunikate numatomas priemones būtų priimami greitai. Valstybės narės turėtų kuo skubiau ir kuo išsamiau informuoti Komisiją apie savo ketinimus ir pranešti apie planus priimti tokias priemones. Šiame procese Komisija valstybėms narėms teiks gaires ir pagalbą.

⁽³⁴⁾ OL L 140, 2004 4 30, p. 1.

⁽³⁵⁾ OL C 119, 2002 5 22, p. 22.

KOMISIJOS KOMUNIKATAS**Gairės valstybėms narėms, susijusios su Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2020/402, kuriuo tam tikrus gaminius leidžiama eksportuoti tik pagal eksporto leidimą, su pakeitimais, padarytais Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2020/426**

(2020/C 91 I/02)

Reaguodama į koronaviruso sukeltos epidemiologinės krizės pasekmes Komisija, be kita ko, 2020 m. kovo 15 d. paskelbė Įgyvendinimo reglamentą (ES) 2020/402 ⁽¹⁾, kuriuo nustatyta, kad tam tikras asmenines apsaugos priemonės (AAP) leidžiama eksportuoti tik pagal eksporto leidimą (toliau – Įgyvendinimo reglamentas).

2020 m. kovo 19 d. Komisija priėmė Įgyvendinimo reglamento pakeitimus.

Kadangi Įgyvendinimo reglamentu su pakeitimais valstybių narių kompetentingoms institucijoms ir ekonominės veiklos vykdytojams numatytos naujos pareigos, taikytinos nuo paskelbimo dienos, kad šiems subjektams būtų lengviau jas įgyvendinti, parengtos šios gairės.

Jos nėra teisiškai privalomos ir yra tik informacinio pobūdžio. Jomis Įgyvendinimo reglamentas su pakeitimais nėra pakeičiamas. Jomis nedaromas poveikis Teisingumo Teismo aiškinimui dėl Reglamento.

1. Procedūra

Komisija priėmė Įgyvendinimo reglamentą ir jo pakeitimus skubos tvarka pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2015/479 dėl bendrų eksporto taisyklių ⁽²⁾ 5 straipsnį.

Reglamentas galioja šešias savaites, per kurias su valstybėmis narėmis bus konsultuojamasi Apsaugos priemonių komitete dėl i) metodo patvirtinimo ir ii) sprendimo, ar reikia nustatyti tinkamas priemones vėlesniam laikotarpiui.

2. Priemonių tikslas

Šios priemonės priimtos atsižvelgiant į padidėjusį AAP poreikį ir prognozes, kad ateityje šių gaminių paklausa toliau labai didės, o ne vienoje ES valstybėje narėje jų pritrūks.

Nepaisant skatinimo gaminti daugiau, esamo Sąjungos gamybos lygio ir turimų atsargų neužteks paklausai Sąjungoje patenkinti. Tai ypač aktualu todėl, kad AAP galima be jokių apribojimų eksportuoti į kitas pasaulio šalis, o kai kurios trečiosios šalys oficialiai arba neoficialiai nusprendė apriboti AAP eksportą. Kai kurios iš šių šalių taip pat yra tradicinės Sąjungos rinkos tiekėjos ir tai dar labiau didina spaudimą jai.

AAP priskiriamos prie pagrindinių produktų, kurių reikia tolesnio ligos plitimo prevencijai ir užkrėstus pacientus gydančių medicininių darbuotojų sveikatos apsaugai.

Todėl šių išimtinių priemonių tikslas – imtis taisomųjų veiksmų ir užkristi kelią kritinei padėčiai.

Kartu Sąjunga neketina riboti eksporto daugiau nei tikrai būtina, be to, šios pasaulinės pandemijos aplinkybėmis ji nori laikytis tarptautinio solidarumo principo. Todėl valstybės narės gali ir turėtų suteikti eksporto leidimus, *inter alia*, Įgyvendinimo reglamento 2 straipsnio 3 dalyje išvardytais atvejais, bet taip pat tada, kai atitinkama siunta nekelia pavojaus faktiniams AAP poreikiams Sąjungoje ir ja siekiama patenkinti teisėtus poreikius, susijusius su oficialiu ar profesiniu naudojimu medicinos tikslais trečiojoje šalyje.

Visais klausimais dėl AAP tiekimo ES viduje valstybės narės gali kreiptis į Europos reagavimo į nelaimės koordinavimo centrą (ERCC) ⁽³⁾.

⁽¹⁾ OL L 77 I, 2020 3 15, p. 1.

⁽²⁾ OL L 83, 2015 3 27, p. 34.

⁽³⁾ ECHO-ERCC@ec.europa.eu

3. Ryšys su valstybių narių priemonėmis ⁽⁴⁾

Dėl AAP pasiūlos trūkumo pastarosiomis dienomis kai kurios valstybės narės ėmėsi tam tikrų priemonių nacionaliniu lygmeniu. Vienas iš tikslų, kurių Komisija siekia dabartinės krizės sąlygomis, yra bendrosios rinkos vientisumo išsaugojimas, kad būtų galima bendrais veiksmais geriau reaguoti į sveikatos apsaugos problemas, susijusias su ribota AAP pasiūla.

Įgyvendinimo reglamentas buvo priimtas laikantis nuostatos, kad valstybės narės turėtų atšaukti visus nacionalinius ribojamuosius veiksmus, kurių formaliai ar neformaliai ėmėsi dėl eksporto į trečiąsias šalis arba dėl valstybių narių tarpusavio prekybos bendrojoje rinkoje ir kuriais siekiama daugiau nei veiksmais, skirtais užtikrinti, kad šias priemones visų pirma gautų tie, kuriems jų labiausiai reikia (pvz., ligoninės, pacientai, sveikatos priežiūros darbuotojai, civilinės saugos institucijos) ⁽⁵⁾.

4. Praktinės rekomendacijos

4.1. Susiję gaminiai

Eksporto leidimų reikalavimas taikomas gaminiams, išvardytiems Įgyvendinimo reglamento I priedo lentelės skiltyje „Aprašymas“.

Šiame priede aprašomos asmeninės apsaugos priemonės, labai reikalingos Sąjungos ligoninėse ir kurių taip pat gyvybiškai reikia pacientams, vietoje dirbančiam personalui, civilinės saugos institucijoms.

Komisija gali peržiūrėti šį sąrašą, atsižvelgdama į pokyčius, susijusius tiek su naujais įrodymais, kad priemonių trūksta, tiek su padidėjusiais gamybos pajėgumais, galinčiais sumažinti trūkumą. Tokiu atveju ji iš dalies pakeis Įgyvendinimo reglamentą arba priims naują reglamentą.

Naujausia informacija apie Komisijos reagavimo į koronavirusą veiksmus teikiama specialioje interneto svetainėje adresu https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/health/coronavirus-response_lt. Valstybių narių kompetentingos institucijos ir ekonominės veiklos vykdytojai raginami kasdien joje apsilankyti.

Įgyvendinimo reglamentas taikomas nepriklausomai nuo to, ar susijęs gaminys yra Sąjungos kilmės, ar ne.

4.2. Susijusi veikla

Įgyvendinimo reglamentas taikomas visam eksportui iš Sąjungos.

Tai apima visas ES nepriklausančias šalis ir prekybos partneres, kurioms taikomas lengvatinis režimas.

Vis dėlto, atsižvelgiant į glaudžias vidaus rinkos sąsajas su visomis keturiomis Europos laisvosios prekybos asociacijos (ELPA) valstybėmis narėmis ir taip pat sąsajas su šių valstybių gamybos vertės grandinėmis ir platinimo tinklais, Įgyvendinimo reglamentas netaikomas eksportui į šias keturias šalis, taigi, į jas galima toliau eksportuoti be apribojimų. Kadangi Sutarties II priede išvardytos užjūrio šalys ir teritorijos bei Farerų Salos ypač priklauso nuo valstybių narių miestų tiekimo grandinių, o Andora, San Marinas ir Vatikanas priklauso nuo kaimyninių valstybių narių tiekimo grandinių, tas pats principas taikomas ir jiems.

Įgyvendinimo reglamentas netaikomas ES valstybių narių tarpusavio prekybai. Remiantis Susitarimo dėl išstojimo 127 straipsnio 3 dalimi, Jungtinė Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystė turi būti laikoma valstybe nare, ne trečiąja šalimi.

Įgyvendinimo reglamentas netaikomas Įgyvendinimo reglamento I priede nurodytų AAP importui į Sąjungą. Siekdama lengvinti importą ir vengti vėlavimo, Komisija pateikė Rekomendaciją 2020/403 dėl atitikties vertinimo ir rinkos priežiūros procedūrų atsižvelgiant į COVID-19 ⁽⁶⁾.

⁽⁴⁾ 2020 m. kovo 16 d. Komisija paskelbė gaires valstybėms narėms, kuriose išdėstomi keli pagrindiniai principai, koks turi būti integruotas požiūris į veiksmingą sienų valdymą siekiant apsaugoti sveikatą ir kartu išsaugoti bendrosios rinkos vientisumą, žr. Sienų valdymo priemonių, skirtų sveikatai apsaugoti ir prekių bei pagrindinių paslaugų prieinamumui užtikrinti, gaires (C(2020) 1753).

⁽⁵⁾ Taip pat žr. gaires dėl nacionalinių priemonių, pateiktas 2020 m. kovo 13 d. Komunikato dėl suderinto ekonominio atsako į COVID-19 protrūkį 2 priede (COM(2020) 112 final).

⁽⁶⁾ OL L 79 I, 2020 3 16, p. 1.

4.3. *Su paraiškomis susijusios pareigos*

Eksportuotojas turi pateikti paraišką eksporto leidimui gauti.

Paraiškos formos turinį apibrėžia valstybės narės. Informacija, kuri turi būti pateikta formoje, turėtų sudaryti valstybei narei sąlygas parengti eksporto leidimą pagal Įgyvendinimo reglamento II priedą. Siekiant taikyti labiau suderintą metodą, šių gairių I priede kaip pavyzdys pateikiamas galimas paraiškos formos šablonas.

Kiek įmanoma, valstybės narės turėtų sudaryti galimybes teikti paraiškas elektroniniu būdu.

5. **Valstybių narių kompetentingos institucijos**

Paraiška pateikiama valstybės narės, kurioje įsisteigęs eksportuotojas, kompetentingai institucijai.

Jei apsaugos priemonės yra vienoje ar daugiau valstybių narių, išskyrus tą, kurioje pateikta paraiška eksporto leidimui gauti, šis faktas turi būti nurodytas paraiškoje. Jei priemonės yra keliose vietose, visos jos turėtų būti nurodytos.

Valstybės narės raginamos ne vėliau kaip 2020 m. kovo 20 d. vidurnaktį pranešti Europos Komisijos Prekybos generaliniam direktoratui kompetentingų institucijų, kurioms pavesta išduoti eksporto leidimus, pavadinimus ir kontaktinius duomenis. Ši informacija bus skelbiama Prekybos generalinio direktorato interneto svetainėje (?). Pranešimas turi būti siunčiamas elektroniniu būdu į 6 punkte nurodytą funkcinę elektroninio pašto dėžutę.

5.1. *Kompetentingų institucijų atliekamas paraiškos vertinimas*

Ši sistema nesuponuoja eksporto draudimo. Vis dėlto visas eksportas, kuriam taikomas Įgyvendinimo reglamentas, turi būti vykdomas tik pagal eksporto leidimą.

Sprendamos, ar jį suteikti, valstybės narės turi laikytis įgyvendinimo akto tikslo, t. y. užtikrinti, kad Sąjungoje būtų tinkama AAP pasiūla, patenkinanti gyvybiškai svarbią paklausą.

Kitaip tariant, siekiant Reglamento tikslo, eksporto leidimai galėtų būti suteikiami tik tais atvejais, kai atitinkama siunta nekelia pavojaus AAP prieinamumui atitinkamos valstybės narės rinkoje ar kitose Sąjungos teritorijos vietose.

Laikydamosi šio bendrojo tikslo kompetentingos institucijos turi tam tikrą sprendimo laisvę ir tam tikrą kiekį konkrečių AAP gaminių gali būti leidžiama eksportuoti konkrečiomis sąlygomis, priklausomai nuo valstybių narių poreikių.

Įgyvendinimo reglamento 2 straipsnio 3 dalyje pateikiamas orientacinis sąrašas aspektų, į kuriuos reikia atsižvelgti, kai tinkama, sprendžiant, ar būtų galima išduoti eksporto leidimą.

Be kitų dalykų, šie aspektai susiję su tiekimo pareigomis pagal bendrus Sąjungos ir valstybių narių viešuosius pirkimus, parama Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) veiklai, parama ES lygmeniu koordinuojamiems atsakomiesiems veiksams dėl krizinių situacijų ar trečiųjų šalių ar tarptautinių organizacijų pagalbos prašymais, įskaitant dėl būtinausių priemonių, kurių reikia humanitarinėms nevyriausybinėms organizacijoms ar tarptautinėms organizacijoms jų humanitarinės pagalbos trečiojoje šalyje veiksams.

Šiomis nuostatomis siekiama užtikrinti, kad, kiek įmanoma, reikiamos AAP būtų prieinamos už Sąjungos ribų trečiojoje šalyje, kurioms tam tikru momentu gali skubiai jų prireikti. Tokiu būdu išreiškiama parama tarptautinio solidarumo principui tiek apskritai, tiek atsižvelgiant į globalią, visą pasaulį veikiančią pandemiją ir tai, kad tarptautinė prekyba gali padėti, kad gaminiai atsirastų ten, kurių jų reikia tuo metu, kai jų reikia.

2 straipsnio 3 dalyje pateiktas sąrašas nėra baigtinis ir valstybės narės gali atsižvelgti į kitus aspektus. Tačiau jos turi laikytis bendrojo, pirmiau nurodyto Įgyvendinimo reglamento tikslo.

(?) <https://ec.europa.eu/trade/>

Visų pirma, valstybės narės turėtų atsižvelgti į susijusių gaminių rinkos integracijos laipsnį, pasiektą pagal susitarimą (-us), kuriuo (-iais) sukurama laisvosios prekybos su šalimi, į kurią ketinama eksportuoti, erdvė. Būtų nenaudinga sutrikdyti pagal tokią (-ius) susitarimą (-us) jau sukurtas glaudžiai susietas vertės grandines ir platinimo tinklus, ypač su kaimyninėmis šalimis ir ekonomikomis. Todėl Komisija primygtinai ragina valstybes nars leisti tokią eksportą tiek, kiek būtina tokiam sutrikdymui išvengti.

Be to, kompetentingos institucijos galėtų atsižvelgti į tai, ar atitinkama siunta įgyvendinami sutartiniai įsipareigojimai, prisiimti prieš tam tikrą nustatytą laikotarpį. Siekdamas ES taikyti labiau suderintą metodą, valstybės narės kaip tokią laikotarpį galėtų taikyti ankstesnius kalendorinius metus (t. y. 2019 m.). Valstybės narės privalo užtikrinti, kad svarstant šiuos papildomus aspektus nenukentėtų svarbiausias – ES poreikiai, jei jų neįmanoma patenkinti kitais būdais.

5.2. Taikomi terminai

Valstybės narės turi išnagrinėti eksporto leidimų paraiškas per 5 darbo dienas nuo tos dienos, kurią kompetentingoms institucijoms buvo pateikta visa reikiama informacija.

Tinkamai pagrįstomis aplinkybėmis terminas gali būti pratęstas dar 5 darbo dienomis.

Jei gaminiai yra vienoje ar daugiau valstybių narių, išskyrus tą, kurioje pateikta paraiška eksporto leidimui gauti, valstybė narė, kuriai pateikta eksporto leidimo paraiška, turėtų nedelsdama konsultuotis su atitinkamos (-ų) valstybės (-ių) narės (-ių) kompetentingomis institucijomis ir pateikti susijusią informaciją.

Institucijos, į kurias kreiptasi konsultacijų, turi raštu per 10 darbo dienų pranešti apie bet kokius prieštaravimus dėl tokio leidimo suteikimo. Valstybė narė, kuriai pateikta paraiška, privalo šių prieštaravimų paaisyti.

Vis dėlto atsižvelgiant į neatidėliotinus poreikius, susijusius su koronaviruso protrūkiu, valstybės narės raginamos nagrinėti paraiškas kuo greičiau, prieš pasibaigiant nurodytiesiems atitinkamai 5 arba 10 darbo dienų terminams.

5.3. Eksporto leidimas

Eksportuoti be eksporto leidimo yra draudžiama.

Siekiant ES taikyti labiau suderintą metodą, Įgyvendinimo reglamento II priede pateikiamas eksporto leidimo šablonas.

6. Pranešimas

Šių išimtinių priemonių tikslas – visose valstybėse narėse užtikrinti tinkamą pasiūlos lygį, priklausomai nuo jų AAP poreikių.

Siekiant, kad procesas būtų skaidrus, prašoma, kad valstybės narės elektroniniu būdu pagal II priede pateiktą šabloną praneštų Komisijai apie suteiktus ir nesuteiktus leidimus. Pranešimas turėtų būti pateiktas nedelsiant, kai tik priimamas sprendimas dėl leidimo.

Ši informacija turėtų būti perduodama elektroniniu būdu į toliau nurodytą funkcinę elektroninio pašto dėžutę:

TRADE-EXPORTAUTHORISATIONPPE@ec.europa.eu

Į šią funkcinę elektroninio pašto dėžutę taip pat galima siųsti visus klausimus apie šios sistemos taikymą.

Šios gairės yra negalutinės ir gali būti atnaujinamos Komisijai nurodžius naujas sritis ir klausimus.

I PRIEDAS

Eksporto leidimo paraiškos šablonas

EUROPOS SAJUNGA		Asmeninių apsaugos priemonių eksportas (Reglamentas (ES) 2020/402)	
1. Eksportuotojas (EORI kodas, jei taikoma)			
5. Paskirties šalis		6. Galutinis gavėjas	
7. Prekės kodas	8. Kiekis	9. Vienetas	10. Prekės aprašymas
11. Vieta	12. Planuojamo eksporto data		
13. Parašas, vieta ir data, antspaudas			

Eksporto leidimo formos aiškinamosios pastabos

1 langelis. Eksportuotojas: eksportuotojo, kuriam išduodamas leidimas, visas asmenvardis bei adresas ir, jei taikoma, EORI kodas.

4 langelis. Išduodančioji institucija: eksporto leidimą išdavusios valstybės narės institucijos visas pavadinimas ir adresas.

5 langelis. Paskirties šalis: prekių, dėl kurių išduodamas leidimas, paskirties šalies dviraidis geonomenklatūros kodas.

6 langelis. Galutinis gavėjas: prekių galutinio gavėjo visas asmenvardis, jei žinomas išduodant leidimą, ir, jei taikoma, EORI kodas. Jei išduodant leidimą galutinis gavėjas nežinomas, šis laukelis paliekamas tuščias.

7 langelis. Prekės kodas: Suderintos sistemos arba Kombinuotosios nomenklatūros (2) skaitinis kodas, pagal kurį išduodant leidimą klasifikuojamos eksportuojamos prekės.

8 langelis. Kiekis: prekių kiekis, matuojamas 9 langelyje nurodytais vienetais.

9 langelis. Vienetas: matavimo vienetas, kuriuo išreikštas 8 langelyje nurodytas kiekis. Prekėms, kurios skaičiuojamos vienetais (pvz., kaukės), naudojamas vienetas „P/ST“, o prekėms, kurios skaičiuojamos poromis (pvz., pirštinės), naudojamas vienetas „PA“.

10 langelis. Prekės aprašymas: laisvos formos aprašymas, pakankamai tikslus, kad prekes būtų galima identifikuoti.

11 langelis. Vieta: valstybės narės, kurioje yra prekės, geonomenklatūros kodas. Jei prekės yra išduodančiosios institucijos valstybėje narėje, šis langelis turi būti paliktas tuščias.

12 langelis: data, kurią ketinama eksportuoti prekes, dėl kurių kreipiamasi leidimo.

13 langelis. Parašas, antspaudas, vieta ir data: išduodančiosios institucijos parašas ir antspaudas. Leidimo išdavimo vieta ir data.

II PRIEDAS

Valstybių narių pranešimų šablonas

EUROPOS SAJUNGA		Asmeninių apsaugos priemonių eksportas (Reglamentas (ES) 2020/402)	
0. Kompetentingos institucijos pavadinimas ir kontaktiniai duomenys			
1. Eksportuotojas (EORI kodas, jei taikoma)			
2. Paskirties šalis		3. Galutinis gavėjas	
4. Prekės kodas	5. Kiekis	6. Vienetas	7. Prekės aprašymas
8. Vieta			

Ar suteiktas leidimas eksportuoti? (**Taip / Ne**)

Sutikimo ar atsisakymo priežastys:

Bet kokia susijusi informacija dėl konsultacijų su kitomis valstybėmis narėmis pagal Įgyvendinimo reglamento 2 straipsnio 2 dalį.

0 langelis: eksporto leidimą išdavusios valstybės narės institucijos visas pavadinimas ir adresas.

1 langelis. Eksportuotojas: eksportuotojo, kuriam išduodamas leidimas, visas asmenvardis bei adresas ir, jei taikoma, EORI kodas.

2 langelis. Paskirties šalis: prekių, dėl kurių išduodamas leidimas, paskirties šalies dviraidis geonomenklatūros kodas.

3 langelis. Galutinis gavėjas: prekių galutinio gavėjo visas asmenvardis, jei žinomas išduodant leidimą, ir, jei taikoma, EORI kodas. Jei išduodant leidimą galutinis gavėjas nežinomas, šis laukelis paliekamas tuščias.

4 langelis. Prekės kodas: Suderintos sistemos arba Kombinuotosios nomenklatūros skaitinis kodas, pagal kurį išduodant leidimą klasifikuojamos eksportuojamos prekės.

5 langelis. Kiekis: prekių kiekis, matuojamas 6 langelyje nurodytais vienetais.

6 langelis. Vienetas: matavimo vienetas, kuriuo išreikštas 5 langelyje nurodytas kiekis. Prekėms, kurios skaičiuojamos vienetais (pvz., kaukės), naudojamas vienetas „P/ST“, o prekėms, kurios skaičiuojamos poromis (pvz., pirštinės), naudojamas vienetas „PA“.

7 langelis. Prekės aprašymas: laisvos formos aprašymas, pakankamai tikslus, kad prekes būtų galima identifikuoti.

8 langelis. Vieta: valstybės narės, kurioje yra prekės, geonomenklatūros kodas. Jei prekės yra išduodančiosios institucijos valstybėje narėje, šis langelis turi būti paliktas tuščias.

ISSN 1977-0960 (elektroninis leidimas)
ISSN 1725-521X (popierinis leidimas)

Europos Sąjungos leidinių biuras
2985 Liuksemburgas
LIUKSEMBURGAS

LT